

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angst

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angst", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angst*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 100. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698092180672/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angst

Syndens Opkomst. Det er imidlertid spildt Uleilighed, thi Antagelse af en saadan Forudsætning frembyder en større Vanskelighed end Forklaringen. Naar Friheden opfattes saaledes, har den sin Modsetning i Nødvendigheden, hvilket viser, at man har opfattet Friheden i en Reflexions-Bestemmelse. Nei Frihedens Modsetning er Skyld, og det er det Høieste i Friheden, at den bestandig kun har med sig selv at gøre, i sin Mulighed projekterer Skylden, og altsaa sætter den ved sig selv, og hvis Skylden bliver sat virkeligen, sætter den ved sig selv. Hvis man ikke paaagter dette, har man aandrigt forvexlet Frihed med noget ganske Andet, med Kraft.

Naar Friheden nu frygter Skylden, da er det ikke dette, den frygter, at erkjende sig skyldig, hvis den er det, men den frygter at blive det, og derfor kommer Friheden igjen, saasnart Skylden er sat, som Anger. Men Frihedens Forhold til Skylden er indtil videre en Mulighed. Her viser Geniet sig atter ved ikke at springe af fra den primitive Afgjørelse, ved ikke at søge Afgjørelsen uden for sig hos Cretö og Pleti, ved ikke at nøies med den sædvanlige Prutten. Kun ved sig selv kan Friheden fase at vide, om den er Frihed eller Skylden er sat. Der gives derfor intet Latterligere end at antage, at det Spørgsmaal, om man er en Synder eller er skyldig, hører hjemme under Rubrikken: Udenads-Læsning.

Frihedens Forhold til Skylden er Angst, fordi Friheden og Skylden endnu er Mulighed. Men idet Friheden saaledes med al sin Lidenskab ønskende stirrer paa sig selv og vil holde Skylden borte, saa der ikke er et Fnug af den at finde i Friheden, da kan den ikke lade være at stirre paa Skylden, og denne Stirren er Angestens tvetydige, som Forsagelsen selv indenfor Muligheden er en Attraen.

Her er det nu, at det ret viser sig, i hvilken Forstand der for det senere Individ er et Mere i Angesten end i Adams*. Skylden er en concretere Forestilling, der i Mulighedens Forhold til Friheden bliver muligere og muligere. Tilslidst er det som om hele Verdens Skyld forenede sig om at gjøre ham skyldig, og hvad der er det samme, som om han ved at blive skyldig blev skyldig i hele Verdens Skyld. Skyld har nemlig den dialektiske Beskaffenhed, at den ikke lader sig trans-

* Imidlertid maa man dog ikke glemme, at Analogien her forsaavidt er urigtig, som vi ikke have med Uskyldigheden at gøre i det senere Individ, men med den tilbage-trængte Syndsvedrthed.